

6. Критерії визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля: Постанова КМУ від 13 грудня 2017 р. №1010 [Електронний ресурс] // Офіційний портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1010-2017-%D0%BF>.

ВПЛИВ П/Ф «ЗОЛЯ» НА НАВКОЛИШНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

*Доповідач – Петухова М.І., ст.,
Науковий керівник – Усенко О.В., к.б.н., доц.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Україна
petukhova199977@gmail.com*

П/Ф «ЗОЛЯ» розташована за адресою: 62480, Харківська область, Харківський район, с.Хроли, вул. Червоноармійська/Миколаївська, буд. 25/2. Промисловий майданчик птахофабрики «ЗОЛЯ» розташований 3 км на південний-схід від кордону м.Харкова та межує:

– з півночі – житлової забудови с.Хроли (1130 м від крайнього джерела викиду проммайданчика Зони А);

– з південного – заходу житлової забудови с.Хроли (760 м від крайнього джерела викиду проммайданчика Зони А);

– з півдня – сільськогосподарські угіддя;

– з заходу – сільськогосподарські угіддя;

– зі сходу – сільськогосподарські угіддя.

Джерелами утворення забруднюючих речовин на проммайданчику є обладнання, під час роботи якого утворюються забруднюючі речовини. П/Ф «ЗОЛЯ» спеціалізується на утриманні курей робочого поголів'я для отримання яєць. До складу птахофабрики «ЗОЛЯ» входять: санпропускники, відділення курей-несучок (пташник А-28, пташник А-29, пташник А-30, пташник А-32), кормовий цех, цех доробки комбікорму, ремонтні майстерні, забійний цех та адміністративна будівля. Під час роботи яких утворюються забруднюючі речовини:

Джерелами утворення забруднюючих речовин на підприємстві є технологічне обладнання, під час роботи та функціонування якого утворюються забруднюючі речовини:

– паливовикористовуючі котлоагрегати, які розміщені в: адміністративній будівлі, обслуговуючих приміщеннях пташників (А-28, А-29, А-30, А-32), приміщенні складу яєць та ремонтної майстерні Зони А, топковій прохідної, котельні забійного цеху Зони В, топковій ремонтної майстерні Зони В (в якості

палива котлоагрегату використовується природний газ, під час спалювання якого утворюються оксид вуглецю, оксид азоту, метан, оксид діазоту);

– два санпропускники (№1 та №2) кожен з яких, обладнаний дезінфекційними майданчиками, для дезінфекції та знезараження автотранспорту при в'їзді та виїзді з території Зони А (джерелами викидів в атмосферне повітря парів глутарованого альдегіду та формальдегіду);

– відділення курей-несучок (пташник А-28, пташник А-29, пташник А-30, пташник А-32), де відбувається утримання курей робочого поголів'я для отримання яєць (під час утримання птиці в атмосферне повітря виділяються наступні забруднюючі речовини: аміак, сірководень, пил хутрянний, диметилсульфід, метилмеркаптан, альдегід пропіоновий, кислота капронова, диметиламін, фенол, метан, мікроорганізми);

– кормовий цех призначений для тимчасового зберігання видаткового (витратного) запасу розсипчастих та гранульованих комбікормів. Склад включає в себе приймальний засіб (бункер), робочу башту та п'ять силосів зберігання бункерного типу (утворюється пил комбікормовий, який надходить в атмосферне повітря);

– цех доробки комбікорму призначений для збагачення комбікорму (утворюється пил комбікормовий);

– ремонтні майстерні Зони А та Зони В застосовуються для виконання ремонту спеціальної техніки та обладнання (механічної обробки металу), зварювальних та газорізольних робіт (в атмосферне повітря виділяються заліза окис, манган та його сполуки, оксиди азоту, оксид вуглецю).

Одним з заходів зменшення впливу забруднюючих речовин на довкілля є санітарно-захисні зони.

Розміри санітарно-захисної зони для промислового підприємства, що являється джерелом забруднення атмосфери, встановлюються відповідно до діючих санітарних норм його розміщення при підтвердженні достатності розмірів цієї зони за “Державним санітарним правилам планування та забудови населених пунктів”, з урахуванням особливостей рельєфу, метеоумов, рози вітрів та інше.

Згідно додатку №5 Державних санітарних правил планування й забудови населених пунктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 червня 1996 р. №173 «Санітарна класифікація підприємств, та споруд і розміри санітарно-захисних зон для них», та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 24 липня 1996 р. за №379/1404 підприємство належить 1 класу санітарної класифікації із санітарно-захисною зоною розміром 1200 м так, як підприємство відноситься до птахофабрик (в державних та колективних підприємствах) з кількістю більше 400 тис. курей-несучок та більше 3 млн. бройлерів на рік.

Перспектива розвитку об'єкта та збільшення фактичного забруднення атмосферного повітря не передбачається. Відстань до найближчої житлової забудови с.Хроли становить близько 760 м на північний-захід від промайданчика птахофабрики «ЗОРЯ» (Зони А – відділення курей-несучок) та

1130 м на північ від промайданчика птахофабрики «ЗОРЯ» (Зони А – відділення курей-несучок).

В нормативну СЗЗ попадають житлові будинки с. Хроли. Санітарно-захисна зона – територія, призначена для зменшення впливу промислових, виробничих, складських і транспортних об'єктів на населення. СЗЗ встановлюється з метою зниження рівня забруднення атмосферного повітря до встановлених меж після проведення на підприємстві всіх заходів щодо очищення промислових викидів. СЗЗ не повинні виявлятися забруднюючі речовини вище ГДК.

Розміри СЗЗ відповідно до ОНД-86 перевірялися розрахунками.

Розрахункова санітарно-захисна зона побудована по групі сумачії №4: аміак+сірководень+формальдегід, так як для неї максимальна приземна концентрація, розрахована по програмі ЕОЛ, версія 3.5 при круговій розі ветрів (с урахуванням фонові концентрації від інших джерел).

Поетапне зниження викидів забруднюючих речовин з метою досягнення нормативів гранично допустимих викидів на підприємстві не передбачається у зв'язку з тим, що найбільші розрахункові концентрації не перевищують ГДК.

На межі розрахункової санітарно-захисної зони житлові будинки відсутні.

Для визначення фактичного стану забруднення атмосферного повітря в районі впливу птахокомплексу були проведені дослідження концентрацій забруднюючих речовин у приземному шарі атмосфери від існуючих джерел викидів у контрольних точках біля найближчого житла (760 м у північно-західному напрямку від території промайданчику Зони А) та 1130 м у північному напрямку від території промайданчику), які показують відсутність перевищень ГДК по всіх інгредієнтах, з урахуванням фонового забруднення в районі діяльності підприємства. Інших впливів на оточуюче середовище (шум, випромінювання) при роботі підприємства не відбувається. Також на підставі натурних досліджень, фактичні рівні звуку на межі найближчої житлової забудови на відстані 760 м від джерел шуму не перевищують ДР 55 дБА, що задовольняє вимоги СН 3077-84 для денного часу доби.

Згідно з п.5.7 ДСП 173-76, зменшення розміру СЗЗ можливе за умови забезпечення не перевищення гігієнічних нормативів впливу шкідливих чинників, а навколишнє середовище та здоров'я населення на межі житлової забудови або прирівняних до неї об'єктів.

Умовами експлуатації птахокомплексу з урахуванням визначеної технології вирощування й утримання птиці, виробничої потужності й поводження з виробничими відходами (курячим послідом, палою птицею та ін.), є не перевищення нормативних рівнів вмісту забруднюючих речовин в атмосферному повітрі.

З метою мінімізації шкідливого впливу шуму на умови проживання населення прилеглої житлової забудови передбачається встановлення обладнання в приміщеннях, балансування рухомих частин обладнання на етапі пусконаладжувальних робіт. Шумопоглинаючим екраном слугує огорожа території птахокомплексу по периметру суцільними залізобетонними плитами.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. ОНД-86 – <https://files.stroyinf.ru>
2. Державні санітарні правила – <https://rivneadvocate.io.ua>.
3. Санітарна класифікація підприємств – <https://helpiks.org>.
4. Програма ЕОЛ – <https://novaecologia.org>.
5. ДСП 173-76 – <https://zakon.rada.gov.ua>.

ЧАСОВА ДИНАМІКА БІОГЕННИХ РЕЧОВИН Р.ПСЕЛ-М.СУМИ

*Доповідач – Пісоцький Є.С., маг.,
Науковий керівник – Романчук М.Є., к.геогр.н., доц.,
Одеський державний екологічний університет, Україна
romtar6730@gmail.com*

Річка Псел являється лівою притокою Дніпра і має довжину 717 км. Площа басейну 22 800 км²., на території України - становить 16270 км². Псел протікає в межах двох держав: Російської Федерації та України. Тому якість води, як трансграничної ріки, має велике значення.

До біогенних елементів в природних водах відносять азот, фосфор та кремній в різних сполуках.

Аналіз якості води річки в межах української частини басейну проводився в створі р.Псел-м.Суми, що знаходиться ближче до кордону. Період спостереження складав 16 років (2000-2015 рр.).

На рис. 1 представлений графік зміни кремнію в воді р.Псел-м.Суми.

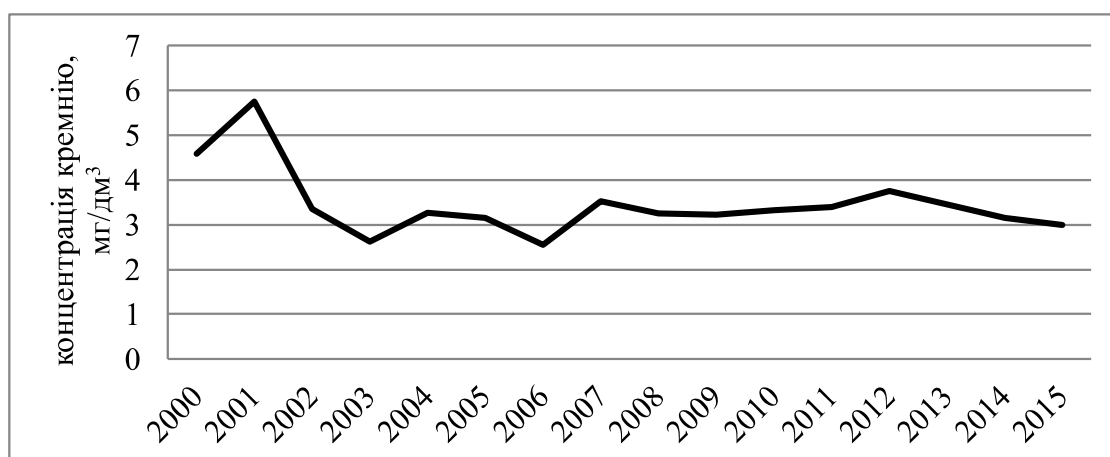

Рисунок 1 – Зміни середньорічних концентрацій кремнію в воді р.Псел-м.Суми